

BESKID

Nr 3 (54)

ISSN 1426-6776

LIPIEC 2004

**Pismo POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO Oddziału BESKID
im. prof. Feliksa Rapfa w Nowym Sączu**

Nasze wycieczki

20. 4.04.2004 - LIPNICA MUROWANA

Przejazd autokarem do Lipnicy Murowanej. Po jej zwiedzeniu i oglądnięciu konkursu palm wielkanocnych, przejazd do Rajbrotu. Przejście przez Łopusz Wschodni i Łopusz Zachodni do Rozdziela. Powrót przez Laskową do Nowego Sącza. Prowadził Edward Storch. 24 uczestników.

21. 9.04.2004 - MOGIELICA

Przejazd busem przez Limanową do Jurkowa. Udział w V Wielkopiątkowej Drodze do Krzyża PTT na Mogielicę. Zejście na Przełęcz Rydza Śmigłego i powrót busem do Nowego Sącza. Prowadził Tadeusz Pogwizd. 14 uczestników.

22. 18.04.2004 - GORCE

Przejazd autokarem przez Limanową do Koninek. Wejście na Tobołów i przejście przez Suchorę i Obidowiec na Stare Wierchy oraz zejście do Rabki-Słone. Powrót autokarem przez Limanową do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 31 uczestników.

23. 25.04.2004 - BUKOWIEC

Przejazd autobusem PKS do Bukowca. Po zwiedzeniu rezerwatu Diable Skały przejście do Jamnej, a następnie do skał Wieprzek oraz do Jastrzębiej. Przejazd autobusem PKS do Ciężkowic, skąd powrót pociągiem do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 8 uczestników.

MAŁE I BIAŁE KARPATY

24. 29.04-3.05.2004 - MAŁE I BIAŁE KARPATY

Przejazd nocny autokarem przez Chyżne, Żilinę i Trenčin do Bratysławy. Drugiego dnia zwiedzenie miasta i zamku w Devinie oraz przejście przez Sandberg do Devinskej Novej Vsi. Przejazd do Modrej-Piesoka na nocleg. Trzeciego dnia przejazd do Wiednia i po zwiedzeniu miasta powrót do Modrej-Piesoka. Czwartego

dnia przejazd do Jaskini Driny i po jej zwiedzeniu zejście do Smolenic. Wejście na Havranią Skałę, a następnie na Zaruby i Ostry Kamień. Zejście do Smolenic i powrót autokarem do Modrej-Piesoka. Wieczorem ognisko z pieczeniem kiełbasy. Piątego dnia przejazd przez Myjavę pod Velką Javorinę i wejście na szczyt. Zejście i przejazd przez Trenčin do Vrsatskiego Podhradia. Wejście na Bredla i zejście. Powrót autokarem przez Żilinę i Chyżne do Nowego Sącza. Prowadzili Robert Cempa, Wojciech Szarota i Marek Wojsław. 49 uczestników.

25. 1-3.05.2004 - BIESZCZADY

Przejazd autokarem przez Gorlice, Krosno i Lesko. Pierwsza grupa weszła na Magurę Stuposińską, zejście na Przełęcz Przysłup, wejście na Połoninę Caryńską i zejście do Berehów Górnych. Druga grupa przeszła na Przełęcz Przysłup, weszła na Połoninę Caryńską i zeszła do Berehów Górnych. Przejazd do Wołosatego na nocleg. Drugiego dnia przejazd pierwszej grupy przez Muczne do Bukowca. Przejście do grobu hrabiny i powrót tą samą drogą. Druga grupa weszła na Tarnicę, przeszła na Bukowe Berdo i zeszła do Mucznego. Powrót wszystkich grup autokarem do Wołosatego. Trzeciego dnia przejazd przez Ustrzyki Górne i Wetlinę do Smereka. Wejście przez Fereczatą na Okrąglik. Zejście przez Jasło i Małe Jasło do Przysłupu. Przejazd przez Cisną do Komańczy. Po zwiedzeniu klasztoru powrót przez Gorlice do Nowego Sącza. Prowadzili Jerzy Gałda, Marta Treit i Władysław Kowalczyk. 47 uczestników.

26. 1-9.05.2004 - HUCULSZCZYZNA

Pierwszego dnia dojazd uczestników do Przemyśla. Przejazd kursowym busem do Medyki i przejście do Szegini. Przejazd ukraińskimi busami do Wyżnicy na nocleg. Drugiego dnia grupa górską (a) weszła na Rotyło i Białą Kobylę. Grupa krajoznawcza (b) zwiedziła Krzyworównię, Żabie i Kutę. Trzeciego dnia – a: wejście na Muncel, Pożeretul i Łysinę Kosmacką, b: zwiedzenie wodospadów w Szeszorach i Szepocie oraz wsi Brustury i Kosmacz. Czwartego dnia przejście po Wyżnickim Parku Narodowym – przełęcz Nimczyc, Kamień Sokoła, Przecięte Kamienie, źródło mineralne Łużki oraz a: pieczara Dobosza, b: Wyżnica i kirkut Czarnohuzy. Piątego dnia – a: Pasma Łosiowy, b: Podzahradcze, Ust-Putyła, Dychtyniec, Sergie. Szóstego dnia zwiedzenie muzeum w Wyżnicy oraz a: zwiedzenie Kosowa i przejście Sokolskim Grzbiemem, b: Przełęcz Szurdyn, Selatyn, Szepot. Siódmego dnia – a: Góry Putylskie – Jarowica i Tomnatyk, b: Dolina Białego Czeremoszu – Uścieryki, kłauza w Probijnie, Jabłonica, Koniatyn. Ósmego dnia udział w targu huculskim w Kosowie oraz a: Góry Pokuckie – Rokieta Wielka i Mała, b: zwiedzanie Kosowa i Kutów. Dziewiątego dnia powrót busami do Szegini, przejście do Medyki oraz przejazd busem do Przemyśla. Prowadzili Krzysztof Żuczkowski i Zdzisław Musiał. 14 uczestników.

27. 8-9.05.2004 - GORCE, BABIA GÓRA

Impreza Koła Przewodników. Szkolenie w Gorczańskim Parku Narodowym i Babiogórskim Parku Narodowym na uzyskanie licencji na prowadzenie wycieczek po tych parkach. Przejazd bussem przez Szczawę do Koninek. Wejście na Turbaczyk, przejście na Czoło Turbacza i Mostownicę oraz zejście przez Przełęcz Borek do Koniny. Przejazd do Zawoi na nocleg. Drugiego dnia udział w szkoleniu w siedzibie BPN, a następnie przejazd na Przełęcz Krowiarki. Przejście koło Mokrego Stawku i wejście przez Gówniak na Babią Górę. Zejście przez Gówniak i Sokolicę na Przełęcz Krowiarki. Powrót bussem przez Szczawę do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 18 uczestników.

28. 16.06.2004 - MAGURA SPISKA

Przejazd bussem do Łapsz Wyżnych. Wejście na Kuraszowski Wierch, przejście przez Przełęcz Łapszanka, wejście na Pawlikowski Wierch i zejście do Łapsz Wyżnych. Powrót bussem do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 19 uczestników.

29. 23.05.2004 - SŁOWACKI RAJ

Przejazd autokarem przez Niedzicę, Kieżmark i Hrabusice do Pily. Przejście przez Stredne Piecki na Klastorisko i zejście do Podlesoka. Powrót autokarem przez Kieżmark i Niedzicę do Nowego Sącza. Prowadzili Marek Wojsław i Adam Bossy. 41 uczestników.

30. 29.05.2004 - SKAMIENIAŁE MIASTO

Impreza z okazji Dnia Dziecka. Przejazd autokarem przez Grybów do Ciężkowic. Zwiedzenie Wąwozu

Czarownic i Skamieniałego Miasta. Przejazd do Skansenu Pszczelarskiego w Stróżach, a następnie do Nowego Sącza. Prowadził Maciej Zaremba. 54 uczestników.

31. 30.05.2004 - BESKID MAŁY

Przejazd bussem przez Szczawę, Suchą Beskidzką i Żywiec do Wilkowic. Wejście na Magórkę Witkowską, a następnie na Czupeł. Zejście do Czernichowa, skąd powrót bussem przez Żywiec, Suchą Beskidzką i Szczawę do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 21 uczestników.

32. 6.06.2004 - WIELKA RACZA

Przejazd bussem przez Mszanę Dolną i Żywiec do Rycerki Górnej. Wejście na Wielką Raczę i przejście przez Przysłop Wielki i Beskid Graniczny do Zwardonia. Powrót bussem przez Żywiec i Mszanę Dolną do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 23 uczestników.

33. 13.06.2004 - LUBAŃ

Przejazd bussem przez Krościenko na Przełęcz Snozka. Wejście na Lubań i przejście przez Runek i Kotelnicę na Studzionki. Zejście bez szlaku do Ochotnicy Górnej-Czepli i powrót bussem przez Łącko do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 22 uczestników.

34. 20.06.2004 - MINCOL

Przejazd autokarem przez Leluchów do Kamenicy. Wejście na zamek i po jego zwiedzeniu wejście na Mincol oraz zejście do Circa. Powrót przez Leluchów do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 27 uczestników.

35. 25/26.06.2004 - GORCE

Impreza IV Nocne Wędrowanie. Przejazd autobusem PKS do Szczawy. Przejście przez Uszczki, Nową Polanę, Gorc, Turbacz, Stare Wierchy i Maciejową do Rabki. Powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 4 uczestników.

36. 25.06.2004 - RADZIEJOWA

Impreza rocznicowa z okazji pierwszej wycieczki PTT "Beskid" w 1906 r. Przejazd pociągiem do Piwnicznej. Wejście przez Niemcową i Wielki Rogacz na Radziejową. Przejście na Halę Konieczną, gdzie odbyło się ognisko ze smażeniem jajecznicy i pieczeniem kiełbasy. Zejście do Rytra, skąd powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Maciej Zaremba. 47 uczestników.

Imprezy Koła w Tarnobrzegu

8/T 4.04.2004 - Pogórze Ciężkowickie

Lipnica Murowana – Śpilówka – Machulec – Czchów. Prowadzili Jacek Morawski i Ludwik Szymański. 34 uczestników.

9/T 9.04.2004 - Bieszczady

Turystyczna Droga Krzyżowa. Ustrzyki Górne – Szeroki Wierch – Tarnica – Wołosate. Prowadzili Mieczysław Winiarski, Jacek Gospodarczyk i o. Jacek Truszyński OP. 56 uczestników.

10/T 25.04.2004 - Pogórze Ciężkowickie

Kołaczyce – Liwocz – Wisowa. Prowadził Jacek Morawski. 17 uczestników.

11/T 29.04.-3.05.2004 - Karpaty Wschodnie

Przejazd przez Rzeszów, Medykę, Sambor i Stryj. Parechrestna – Ostra Hora – Pańskowce. Lubochora

– Starostyna – Pikuj – Bielszowica. Kołoczawa – Strimba – Kołoczawa. Tarnawka – Trościan – Sławsko. Prowadzili Mieczysław Winiarski, Siergiej Pidmogilny, Jacek Gospodarczyk. 39 uczestników.

12/T 9.05.2004 - Rajd rowerowy

Tarnobrzeg – Sulisławice – Klimontów – Ossolin – Tarnobrzeg. Prowadził Jacek Morawski. 5 uczestników.

13/T 14-17.05.2004 - Góry Stołowe

Impreza grupy radomskiej. Przejazd do Kudowy. Kudowa – Czeremna – Błędne Skały – Karłów. Karłów – Szczeliniec Wielki – Wambierzyce. Batorów – Skalne Grzyny – Batorów. Prowadził Jarosław Kosowski. 28 uczestników.

14/T 16.05.2004 - Góry Świętokrzyskie

Pętkowice – Bałtów – Krzemionki – Opatów. Prowadził Jacek Gospodarczyk. 20 uczestników.

15/T 29-30.05.2004 - Góry Słonne

Zagórz – Przysłop – Rakowa – Roztoka. Zwiedzanie Przemyśla, Krasiczyna, Aboretum. Prowadził Jacek Morawski. 11 uczestników.

16/T 9-13.06.2004 - Mała i Wielka Fatra

Przejazd przez Tarnów i Chyżne do Terchowej. Varin – Suchy – Stratenec – Krywań – Chata Vratna. Biały Potok – Dolne Diery – Mały Rozsutec – Stefanova. Białnica – Koński Dół – Ostra – Białnica. Białnica – Vapenna Dolina – ruiny zamku – Białnica. Prowadzili Jacek Gospodarczyk i Leszek Karkut. 39 uczestników.

V DNI GÓR PTT

XXI Ogólnopolskie Spotkanie Oddziałów PTT Przemyśl, 1 - 3.10.2004 roku

1 października - piątek

godz. 8.00 - śniadanie

Zwiedzanie okolic Przemyśla (godz. 8.30 - 14.00)

- forty Twierdzy Przemyśl
- Muzeum Fajek

Ludwisarnia Braci Felczyńskich

15.00 - Otwarcie Dni Gór

Sesja popularnonaukowa

- Przemyśl jako miasto na pograniczu kultur
- Przemyskie Towarzystwo Naukowe

- Turystyka w Euroregionie Karpaty Wschodnie - wczoraj i dziś - Stanisław Janocha (PTT)

Przerwa na kawę i ciastko

- Pozyskiwanie środków unijnych na realizację programów ochrony środowiska, współpraca przygraniczna w zakresie ochrony przyrody w ramach Euroregionu Karpaty Wschodnie - Dawid Lasek, Dyrektor Biura Polskiego Euroregionu Karpaty

Obiadokolacja

Część artystyczna - występ tria bandurzystek ze szkoły w Jaworowie lub chóru Namesto z Przemyśla W tym

dniu istnieje możliwość udziału w niesporach w greckokatolickim klasztorze bazylianów (ewentualnie wprowadzimy zmiany czasowe w programie)

2 października - sobota - dzień wycieczkowy

Wycieczka na Pikuj (Bieszczady Wschodnie, Ukraina). Wyjazd autobusem z Przemyśla około 4:00; odprawa na przejściu granicznym w Medyce; przejazd przez Sambor, Drohobycz i Skole do Bielaszowic (około 4 godz.); przejście piesze na trasie: Bielaszowice - Pikuj (1408 m npm) - Bielaszowice (czas przejścia ok. 5-6 godz., przepiękne widoki). Trasa wejścia na Pikuj nie pokrywa się z trasą zejścia - robimy pętlę po tej samej stronie pasma. Powrót do Przemyśla z przystankiem w Drohobyczu (można zamówić obiad) ok. godz. 22:30 (będzie to zależało od czasu odprawy na granicy).

Koszt od uczestnika około 45-50 zł (kalkulacja na 35-40 osób). Konieczne paszporty. Wycieczkę prowadzą: Jacek Gospodarczyk, Jurek Krakowski i Mietek Winiarski.

Wycieczka alternatywna, dla tych, którzy nie pojadą na Pikuj - Pogórze Przemyskie. Dojazd autobusem do miejscowości Rybotycze. Przejście piesze na trasie: Rybotycze (szlak żółty) - Kanasin (555 m npm) - Leszczyny - Suchy Obycz (618 m npm - szlak niebieski) - Paportno - szczyt 505 m npm - Paclaw - Kalwaria Paclawska - Huwniki. Powrót z m. Huwniki autobusem do Przemyśla.

Uwagi do trasy wycieczki:

- trasa górską, w większości biegnie przez lasy liściaste;
- jeden 5 km odcinek biegnie drogą asfaltową pomiędzy drogą za Suchym Obyczem a Paportną;
- 3 punkty widokowe: na dolinę Wiaru i Rybotycze, ze szczytu 505 m npm. na Ukrainę, na dolinę Wiaru i Huwniki;
- zabytki: zabudowa Rybotycz, zespół klasztorny i drewniana zabudowa Kalwarii Paclawskiej. Dojazd do Rybotycz i powrót do Przemyśla autobusami komunikacji publicznej.

3 października - niedziela

godz. 8.00 - śniadanie

- msza św. w obrządku wschodnim w archikatedrze przemyskiej (godz. będzie podana na miejscu)
- zwiedzanie Przemyśla z przewodnikiem
- około 16.00 zakończenie Dni Gór.

Zakwaterowanie od czwartku 30 IX 2004, recepcja będzie czynna od godz. 18.00 pod adresem: Collegium Marianum, ul. Biskupa Sebastiana Pelczara, 4 37-700 Przemyśl.

Koszty pobytu w Przemyślu:

- nocleg - 10,00 zł
- całodzienne wyżywienie (śniadanie + obiadokolacja) - 18,00 zł.

Organizatorzy:

Oddział PTT „Bieszczadnik” w Jarosławiu, Oddział PTT w Mielcu, Koło PTT w Tarnobrzegu.

***

Jest to cały program DNI GÓR, zaproponowany przez organizatorów. Nasz Oddział planuje wyjazd do Przemyśla z następującym programem:

1 października – piątek

Wyjazd z Nowego Sącza o godz. 16.00 i przyjazd na nocleg.

2 października – sobota

Wyjazd na całodzienną wycieczkę do Lwowa.

Uwaga: istnieje możliwość zrezygnowania ze Lwowa i wzięcie udziału (za osobną odpłatnością) w wycieczce na Pikuj lub na Pogórze Przemyskie.

3 października – niedziela

Msza św., zwiedzanie Przemyśla i fortów. Powrót do Nowego Sącza w godzinach wieczornych.

VI Walne Zgromadzenie Członków Oddziału “Beskid” Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Nowym Sączu

**odbędzie się w sobotę 9 października 2004 r.
o godz. 15.30 w lokalu Sądeckiej Biblioteki Publicznej,
ul. Lwowska 21.**

Informacje, aktualności ...

01* 22 maja w schronisku w Starej Roztoce w Tatrach odbyło się IX Posiedzenie Zarządu Głównego PTT. Posiedzenie zdominowały sprawy organizacji Dni Gór PTT 2004, jubileuszu TPN, VI Zjazdu Delegatów PTT, sesji wspomnieniowej i wydawnictwa poświęconemu Maciejowi Mischke oraz wydaniu XII tomu "Pamiętnika PTT". W posiedzeniu udział wzięli członkowie Zarządu Głównego – z naszego Oddziału Maciej Zaremba, Jerzy Gałda i Jacek Gospodarczyk.

02* Zarząd Główny PTT otrzymał dotację w wys. 5.000 zł na współorganizację jubileuszu 50-lecia TPN.

03* W najnowszym informatorze turystycznym "Ziemia Sądecka zaprasza", wydanym przez Sądecką Organizację Turystyczną, znajduje się opis Nowosądeckich Szlaków Spacerowych PTT.

04* W kwietniowej Konferencji Euregionu Tatry nt. "System komunikacji a ochrona przyrody" PTT reprezentowali A. Tatarczuch-Maciata i Stanisław Czubernat z Zakopanego.

05* W Wyższej Szkole Biznesu w Nowym Sączu 29 czerwca odbyła się konferencja "Rozwój obszarów wiejskich. Agroturystyka jako możliwość pozarolniczej aktywacji". Nasze Towarzystwo reprezentowała Grażyna Świerczek.

06* PTT zgłosiło kandydaturę prof. Zbigniewa Mirka na Człowieka Roku 2003 w dziedzinie ochrony środowiska.

6a* W ostatnim, XXXII tomie "Rocznika Sądeckiego" znajduje się informacja na temat organizowanych przez nasz Oddział imprez wraz ze zdjęciem jednej z nich.

07* Oddział PTT w Łodzi zorganizował w dniach 21-24 kwietnia "Dni Gór 2004". Swoje "dni" mieli ratownicy TOPR, TPN oraz Bojkowszczyzna i Bieszczady. Uczestnicy tej udanej imprezy mogli oglądać występy zespołów góralskich, pokazy sprzętu ratowniczego,

pokazy slajdów oraz uczestniczyć w atrakcyjnych konkursach.

08* Z dniem 1 maja przejście małego ruchu granicznego w Leluchowie uzyskało status międzynarodowy.

8a* Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu kontynuuje w tym roku cykl imprez folklorystycznych "Odwiedziny u pradziadków na wsi".

09* Popularna stacja narciarska w Wierchomli będzie się rozbudowywała. Obecnie istnieje tam jeden wyciąg krzesełkowy i cztery orczykowe. W tym roku ma ruszyć budowa drugiego "krzesełka" i kilku nowych tras zjazdowych. Ma tam też stanąć nowoczesny kompleks hotelowy dla 200 gości z basenem, kręgielnią, restauracją i salą konferencyjną.

09a* W lipcu odbędzie się w Zdyni XXII Święto Kultury Łemkowskiej "Łemkowska Watra". Zapowiedzieli się goście z USA, Kanady, Australii, Brazylii, Chorwacji, Słowacji i Ukrainy.

10* Na lipcowy XII Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych "Święto Dzieci Gór" zjadą do Nowego Sącza zespoły z Bułgarii, Jakucji, Litwy, Sri Lanki, Hiszpanii, Tajwanu i naturalnie z Polski. Występy odbędą się także w Krynicy, Piwnicznej, Muszynie i Suchej Beskidzkiej.

11* Górale dążący do zarejestrowania w Unii Europejskiej swoich regionalnych produktów – oscypka, bundzu, redykołki, żentycy i bryndzy, padli ofiarą niekompetencji urzędników Ministerstwa Rolnictwa i pażerności kancelarii rzecznika patentowego. Okazało się, że rejestracja dokonana rok temu w Polsce kosztowała 10 tys. zł, wbrew ówczesnym zapewnieniom urzędników, nie dotyczy Unii Europejskiej, ponieważ polskie prawo nie jest w tym zakresie dostosowane do unijnego. Co więcej: mimo, iż ministerstwo o tym już wie, nie przekazało tej informacji bacom. Dowiedziawszy się o tym z innego źródła, górale zlecili dokonanie rejestracji unijnej jednemu z rzeczników patentowych, który poinformował, że koszt jej wynosi 75 tys. zł, po 15 tys. za każdy wyrób. Podczas gdy górale zastanawiali się, gdzie znaleźć pieniądze na rejestrację choćby oscypka, okazało się, że w rzeczywistości rejestracja produktu regionalnego w Komisji Europejskiej to wydatek 300 zł. Różnica, to prowizja kancelarii patentowej.

12* Sąd Okręgowy w Nowym Sączu podtrzymał wyrok Sądu Rejonowego w Zakopanem skazujący wiceprezesa PZN Lecha Nadarkiewicza za złą organizację zawodów o Puchar Świata w skokach narciarskich w 2002 r. Zarzucił mu, że dopuścił do rozprawienia co najmniej 13.000 (!) biletów więcej, niż wynosiła liczba miejsc na

trybunach i że zatrudnił 200 porządkowych bez wymaganej licencji. W związku z powyższym nakazał mu wpłacić 2.500 zł na cele społeczne i przeprosić kibiców na łamach dziennika "Rzeczpospolita". Mogą oni także domagać się odszkodowań, zarówno za doznane obrażenia, jak i za nie wpuszczenie na stadion pomimo posiadania ważnych biletów. Przypominamy, że „niezatapialny” wiceprezes skompromitował się także, z tym że na mniejszą skalę, również podczas organizacji w 2003 i 2004 roku. Zgadnijcie, kto będzie organizatorem Pucharu Świata w 2005 r.?

13* W związku ze zmianą ustawy o podatku towarów i usług, wzrastają ceny biletów wstępu do parków. I tak np. wstęp do TPN w sezonie od 16 czerwca do 14 września kosztuje 4,40 zł, a ulgowy 2,20 zł. W pozostałym okresie odpowiednio 3,20 zł i 1,60 zł.

14* Sejm i Senat przyjęły poprawkę do ustawy o ochronie przyrody, pozwalającą na odprowadzanie 15% dochodów z biletów wstępu do TPN, na finansowanie działalności TOPR.

15* Do tej pory TPN liczył w Tatrach przede wszystkim kozice. Dla odmiany w sierpniu odbędzie się liczenie turystów w górach, a u podnóży gór także przejeżdżających samochodów.

16* TPN regularnie wydaje swój kwartalnik "Tatry". Kolejne są coraz grubsze i ciekawsze. Ukazał się już 2 i 3 numer (licząc od wznowienia tego wydawnictwa po kilkuletniej przerwie).

16b* W siódmą rocznicę ostatniej wizyty Jana Pawła II w Tatrach, na Kasprowym Wierchu odsłonięto pamiątkową tablicę. Papież wyjechał kolejką na tę górę 6 czerwca 1997 r. Na tablicy wyryte są słowa "Benedicte montes Dominum" ("Góry, błogosławcie Pana"), które Jan Paweł II wpisał do księgi pamiątkowej PKL.

17* Przed północą z 30 kwietnia na 1 maja grupa polskich i słowackich górali usiłowała przepiłować szlaban graniczny na Łysej Polanie, twierdząc, że granicy już nie ma. Straż Graniczna nie dopuściła do tego, tłumacząc góralom, że granica zniknie dopiero wtedy, gdy wejdziemy do układu z Schengen. Ci nie bardzo dali się przekonać, ale "ułaskawili" oficjalny szlaban, dokonując egzekucji na przyniesionym przez siebie.

18* Od 1999 r. pomiędzy polskimi Sromowcami Niżnymi a słowackim Czerwonym Klasztorem istnieje najdziwniejsze przejście graniczne na świecie. Znajduje się ono na szerokim w tym miejscu i rwącym Dunajcu. Według oficjalnego komunikatu Karpackiego Oddziału Straży Granicznej, jest ono przeznaczone dla ruchu pieszo, rowerowego i inwalidów na wózkach. Komunikat – niestety – nie precyzuje, w jaki sposób można pokonać Dunajec na wózku inwalidzkim. Natomiast miejscowi twierdzą, że byli już odważni, którzy przepłynęli rzekę wpław. W jakim stanie były po tym wyczynie ich pasz-

porty, tego nie wiadomo. Jest jednak nadzieja, że to kuriozalne przejście graniczne przejdzie do historii. Gmina Czorsztyn ma już projekt kładki, która poprowadzona będzie 3 m nad lustrem wody, by nie utrudniać żeglugi flisakom pienińskim. Wystąpiła też o pozwolenie na jej budowę.

20* W dniach 5-6 czerwca odbyły się VI Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego. Wśród 13 obiektów bezpłatnie udostępnionych do zwiedzania, znalazły się m.in. dwór Jana Kasprowicza na Harendzie, dwór w Laskowej, dwór w Jeżowie, skansen "Bartnik" w Stróżach i synagoga w Bobowej.

21* Rok temu weszła w życie ustawa o organizacjach pożytku publicznego. Według niej, każdy indywidualny podatnik może przekazać wybranej organizacji 1% podatku należnego fiskusowi pod warunkiem, że uzyskała ona sądowo status organizacji pożytku publicznego. Według nieoficjalnych danych, na ok. 40.000 działających w Polsce organizacji pozarządowych, do końca kwietnia udało się to tylko 380 organizacjom. Do Sądu Rejonowego w Krakowie odpowiedni wniosek złożyło też na początku roku PTT. Niestety, sąd kilkakrotnie żądał dodatkowych dokumentów i możliwość przekazania pieniędzy na rzecz naszego Towarzystwa będziemy mieli możliwość dopiero w przyszłym roku, przy okazji składania PIT-ów za 2004 r. Również według nieoficjalnych informacji, z możliwości przekazania części swego podatku skorzystało tylko 3% Polaków. Na Węgrzech czy na Słowacji robi to 30% podatników. Może w przyszłym roku będzie lepiej?

22* Potrzeba było premiera Marka Belki, by odwołać wreszcie powszechnie krytykowaną Ewę Symonides ze stanowiska wiceministra środowiska i głównego konserwatora przyrody. Nowym wiceministrem ma zostać bezpartyjny Zbigniew Witkowski, dotychczasowy kierownik Zakładu Ekologii w Instytucie Turystyki AWF w Krakowie, a jednocześnie przewodniczący Rady Pienińskiego Parku Narodowego.

23* Z dniem naszego wejścia do Unii Europejskiej, a więc 1 maja, z granic zniknęli celnicy, a naszych obywateli obowiązują unijne normy przywożenia alkoholi. Obecnie można przywieźć go 30 l (w tym 10 l alkoholi mocniejszych, a resztę np. likierów) – poprzednio 1 l; 90 l wina (poprzednio 2 l) oraz 110 l piwa (poprzednio 5 l). Ale uwaga. Rząd Leszka Millera wprowadził niedawno ograniczenia dla osób mieszkających w strefie przygranicznej. M.in. dotyczy to przywozu alkoholu – do 0,5 l i papierosów – do 20 sztuk. Jak dotąd nowy premier Marek Belka nie odwołał tego rozporządzenia, dzielącego polskich obywateli na dwie kategorie – lepszą i gorszą. Ta ewidentna dyskryminacja jest sprzeczna z konstytucją. Można się tylko zastanawiać, czy jest to działanie umyślne, czy wynikające z niekompetencji.

24* Wiosną pojawił się pierwszy numer czasopisma "W

górach", wydawanego w Wadowicach.

25* "Dziki Życie", czyli pismo wydawane przez Pracownię na Rzecz Wszystkich Istot, obchodzi swoje 10-lecie. Dotychczas wydano 120 numerów. Gratulujemy.

26* W dniach 27-29 sierpnia w Dolinie Wapienicy koło Bielska-Białej odbędzie się Zgromadzenie Wszystkich Istot, czyli zajęcia warsztatowe. Koszt udziału wynosi 30 zł.

27* W dniach 16-22 czerwca przebywał w Polsce sir Edmund Hillary – pierwszy zdobywca Mount Everestu. W Warszawie i Krakowie odbyły się publiczne spotkania, w których uczestniczyli też przedstawiciele naszego Towarzystwa. Hillary odwiedził też Zakopane i Morskie Oko. Tatrę wprawdzie nie zobaczył z powodu fatalnej pogody, ale otrzymał za to góralską spinkę i kapelusz. 85-letni himalaista tryskał humorem. M.in. przyznał, że na studiach nie szło mu najlepiej, ale teraz ma 8 doktoratów honoris causa. Hillary jest ceniony nie tylko za to, że był na Mount Everecie pierwszy, ale też za popularyzację himalaizmu oraz za działalność charytatywną na rzecz

Nepalu. Założona przez niego fundacja zbudowała tam 27 szkół, 2 szpitale, 12 klinik, lotnisko, wodociągi i mosty. Dzięki niemu zalesiono też powycinane stoki w Parku Sagarmantha i odbudowano spalony klasztor Tengboche.

28* Niepowodzeniem zakończyła się wyprawa na Annapurnę (8091 m), kierowana przez Piotra Pustelnika

29* 19 lipca po ciężkiej, 6-miesięcznej chorobie zmarł w wieku 63 lat nasz wspaniały i pełen życzliwości dla innych kolega – Boguś Frej. Kiedyś bardzo dobry sportowiec, potem działacz. Był prezesem Wojewódzkiej Federacji Sportu w Nowym Sączu. W ostatnich latach wykonywał zawód rehabilitanta, a przy okazji wielokrotnie i bezinteresownie pomagał naszym kolegom, którym przydarzały się różnego rodzaju urazy. Od 1994 r. był członkiem naszego Oddziału, regularnie uczestnicząc w organizowanych przez nas imprezach. Prowadził też kilka naszych wycieczek jako przewodnik. Był jednym z najbardziej aktywnych członków naszej Sekcji Wysokogórskiej. Będziemy Go zawsze pamiętali.

Plan imprez na VII. - X. 2004r.

4.07	Tatry Słowackie – Baraniec
11.07	Tatry Słowackie – Rohacze
18.07	Tatry – Granaty
25.07	Tatry Słowackie – Koprowy i Rysy
1.08	Tatry – Czerwone Wierchy
8.08	Tatry Słowackie – Jagnięcy
15.08	Tatry Słowackie – Mała Wysoka
22.08	Tatry Słowackie – Czerwona Ławka
29.08	Tatry Słowackie – Salatyn
5.09	Pilsko
12.09	Słowacki Raj
19.09	Bieszczady
23-26.09	Czechy – Beskid Śląsko-Morawski
26.09	Giewont
1-3.10	V Dni Gór PTT – Lwów i Przemyśl
10.10	Tatry – Gęsia Szyja
17.10	Małe Pieniny
24.10	Zakończenie sezonu.

Dla niezorientowanych przypominamy, że nasze "zakończenie sezonu" ma charakter symboliczny. Zapraszamy oczywiście w góry także w pozostałe niedziele listopada i grudnia.

Czy znasz Tatry?

A oto kolejne pytania naszego stałego konkursu. Osoby, które jako pierwsze prześlą do redakcji "Beskidu" prawidłowe odpowiedzi, otrzymają nagrodę w postaci bezpłatnego udziału w jednej z naszych wycieczek.

1. Ile jezior znajduje się w Dolinie Gąsienicowej – 10, 16, 21?
2. Czy Tatry to najbardziej na południe wysunięta część Polski?
3. Czym grozi spotkanie z "widmem Brockenu"?
4. Czy Tatrzański Park Narodowy był pierwszym parkiem na terenie Polski?
5. Czym się różnił harnaś od zbójnika?

A teraz prawidłowe odpowiedzi z poprzedniego konkursu:

1. Z sera owczego.
2. Wszystkie.
3. Morskie Oko i Popradzki Staw.
4. Lawiny pyłowe.
5. Złota.

Jako pierwszy prawidłowe odpowiedzi przesłał Sławek Wcześny. Gratulujemy.

Podróżujemy po Unii Europejskiej

Co się zmieniło po naszym wejściu do Unii Europejskiej w związku z przekraczaniem wewnątrzunijnych granic? Przede wszystkim zniknęli z nich celnicy. Ponadto, dopóki nie wejdziemy do układu z Schengen, na co jest szansa w 2007 roku – to niewiele. Główna różnica to ta, że zamiast paszportu wystarczy nam dowód osobisty. I to nie tylko ten nowy – plastikowy, ale i stary, typu książeczkowego, byle w dobrym stanie. Oczywiście akceptowany jest i paszport. Należy pamiętać jednak, że nie wszystkie państwa w Europie należą do Unii i tam paszport jest jedynym dokumentem uprawniającym do przekroczenia granicy. Czasem też potrzebna jest wiza, jak w przypadku Rosji i Białorusi, ale są to państwa europejskie wyłącznie z nazwy. Dowód osobisty natomiast wystarczy też przy wjeździe do Szwajcarii, Norwegii, Islandii oraz Lichtensteinu. Kraje te wprawdzie formalnie nie są członkami Unii, ale – jak widać – należą do Europy.

Przy okazji przypominamy, jakie przejścia istnieją na najczęściej przez nas odwiedzanej granicy polsko-słowackiej. Wprawdzie ostatnio pisaliśmy o tym w nr 3(41) "Beskidu", ale ponieważ upłynęły od tego czasu cztery lata, warto odświeżyć te informacje.

Otóż mamy trzy rodzaje przejść granicznych.

I. PRZEJŚCIA GRANICZNE OGÓLNODOSTĘPNE

Drogowe przejścia graniczne przeznaczone do całodobowego międzynarodowego ruchu osobowego. Wyjątkami są przejścia w Muszynie i Zwardoniu – wyłącznie kolejowa – oraz w Szczawnicy, które funkcjonuje w okresie 1.04-30.09 w godz. 9.00-21.00, a w pozostałym okresie w godz. 9.00-17.00.

1. Konieczna - Becherov
2. Muszyna - Plavec
3. Piwniczna - Mnisek
4. Szczawnica - Lesnica
5. Niedzica - Lysa n. Dunajcom
6. Łysa Polana - Javorina
7. Chochołów - Sucha Hora
8. Chyżne - Trstena
9. Winiarczykówka - Bobrov
10. Korbielów - Oravska Polhora
11. Leluchów - Circ
12. Ujsoły - Novot
13. Zwardoń - Skalite
14. Zwardoń Myto - Skalite.

II. PRZEJŚCIA MAŁEGO RUCHU GRANICZNEGO

Przeżytek minionych czasów – ale istnieją. Są to przejścia drogowe, przeznaczone dla obywateli Polski i Słowacji, ale tylko dla zameldowanych na stałe lub czasowo w strefie

nadgranicznej. Wyjątkiem są mieszkańcy Nowego Sącza. Miasto to nie leży wprawdzie w tej strefie, ale z uwagi na swą wielkość i pełnione funkcje, jest zaliczone do tych uprzywilejowanych.

1. Muszyna - Kurov

czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, potem 9.00-16.00.

2. Piwowarówka - Pilhov

czynne 1.04-30.09 w godz. 6.00-20.00, potem zamknięte

3. Sromowce Wyżne - Lysa n. Dunajcom

czynne 1.04-31.10 w godz. 6.00-20.00, potem zamknięte

4. Kacwin - Velka Frankova

czynne 1.04-30.09 w godz. 6.00-20.00, potem 9.00-16.00

5. Jurgów - Podspady

czynne cały rok w godz. 7.00-19.00

6. Przegibek - Vychylovka

czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, potem zamknięte

7. Rycerka - Nova Bystrica

czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, potem zamknięte.

III. MIEJSCA PRZEKRACZANIA GRANICY NA SZLAKACH TURYSTYCZNYCH

Istnieją od 1999 r. Nie ma na nich stałych posterunków Straży Granicznej i kontrole przeprowadzane są okazjonalnie. Przejścia przeznaczone są dla ruchu pieszego (p), rowerowego (r), narciarskiego (n) oraz inwalidów na wózkach (i).

1. Wysowa Zdrój - Regetovka

Znak graniczny I/224/3, dla p, r, n. Czynne 1.06-31.10 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

2. Jaworki - Litmanova

Znak II/71, dla p, r, n, i. Czynne 1.06-31.10 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

3. Jaworki - Starany

Znak II/76, dla p, n. Czynne 1.06-31.10 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

4. Szlachtowa - Velky Lipnik

Znak II/83, dla p, r, n. Czynne 1.06-31.10 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

5. Szczawnica - Lesnica

Znak II/91, dla p, r, n, i. Czynne 1.06-31.10 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

6. Sromowce Niżne - Cerveny Klastor

Znak II/104, dla p, r, i. Czynne 1.05-31.10 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie nieczynne

7. Kacwin - Velka Frankova

Znak II/138/1-138/2, dla p, r. Czynne 1.07-15.09 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie nieczynne

8. Rysy – Rysy

Znak II/210, dla p. Czynne 1.07-30.09 (tak podaje Straż Graniczna na swojej stronie www, nie uznając za konieczne uwzględnienie faktu, że przejście od tego roku jest czynne od 16 czerwca) w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie nieczynne

9. Przywarówka – Oravska Polhora

Znak III/75, dla p, r, n, i. Czynne 1.06-31.10 w godz. 6.00-20.00, w pozostałym okresie 8.00-18.00

10. Babia Góra – Babia Hora

Znak III/81/2, dla p, n. Czynne 1.06-31.10 w godz. 6.00-20.00, w pozostałym okresie 8.00-18.00

11. Zawoja Czatoża – Oravska Polhora

Znak III/88/10, dla p, r, n. Czynne 1.06-31.10 w godz. 6.00-20.00, w pozostałym okresie 8.00-18.00

12. Głuchaczki – Przełęcz Jałowiecka

Znak III/93, dla p, r. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie nieczynne

13. Pilsko – Pilsko

Znak III/109, dla p, r, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

14. Przełęcz Przysłop – Stara Bystrica

Znak III/151, dla p, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

15. Wielka Racza – Velka Raca

Znak III/168, dla p, r, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

16. Górka Gomółka – Skalite Serafinov

Znak III/184, dla p, r, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

17. Jaworzynka – Cierne

Znak III/198, dla p. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie nieczynne

18. Zwardoń – Skalite

Znak III/184/13-III/184/14, dla p, r, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

19. Góra Magura – Oravice

Znak II/267, dla p, r, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

20. Blechnarka – Stebnicka Huta

Znak I/230, dla p, r, n. Czynne 1.06-31.10 w godz. 7.00-19.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

21. Wysowa Zdrój – Cegielka

Znak I/241/2a, dla p, r, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00

22. Bór – Osadnica – Verescovka

Znak III/180, dla p, r, n. Czynne 1.04-30.09 w godz. 8.00-20.00, w pozostałym okresie 9.00-16.00.

O ile na przejściach typu I i III granicę można przekraczać na podstawie dowodu osobistego lub paszportu, to na typu II wyłącznie na podstawie dowodu osobistego.

Leczenie w Unii Europejskiej

Od 1 maja jesteśmy w Unii Europejskiej. Oby podczas naszych turystycznych wyjazdów nikt nie musiał mieć do czynienia z lekarzem, ale przecież "wypadki chodzą po ludziach". Co należy uczynić, aby w razie nagłej choroby, czy wypadku, mieć tam zapewnioną opiekę medyczną?

Do końca 2005 r. Polska, tak jak wszystkie kraje Unii, musi wprowadzić Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego. Na razie uczyniło to 12 państw. Dopóki nie będzie jej w Polsce, musimy udać się do najbliższego terenowego oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia w swoim województwie. W Nowym Sączu mieści się on przy ul. Jagiellońskiej 52, tel. 442-27-56, 442-27-39, faks 442-29-55. Należy mieć przy sobie dowód osobisty i potwierdzenie prawa do ubezpieczenia.

Po wypełnieniu druku wniosku, otrzymujemy potwierdzony formularz E-111. Jest on ważny na 30 dni. Jeżeli wyjeżdżamy na dłużej, powinniśmy wysłać faks do NFZ z prośbą o formularz na następny miesiąc. Należy również wiedzieć, że wcale nie musimy mieć zagwaranto-

wanego bezpłatnego leczenia. Przysługują nam wyłącznie takie świadczenia, jakie mają obywatele danego kraju. Jeżeli np. Niemiec płaci w tym kraju stałą opłatę za pobyt w szpitalu w wysokości 10 euro, to także my, trafiając w Niemczech do szpitala, zapłacimy tyle samo.

Różnie jest w innych krajach. Np. w Anglii obowiązuje dopłata 5,95 funta do każdego leku, a w Szwecji 60-250 koron do kosztów leczenia ambulatoryjnego itd. Należy się też, niestety, liczyć, że za otrzymane świadczenia będziemy musieli zapłacić w całości sami, a refundację otrzymamy później. Ponadto w wielu turystycznych miejscowościach przyjmują wyłącznie lekarze prywatni, a wówczas poniesionych wydatków nikt nam nie zwróci.

UWAGA: porady te przygotowaliśmy na podstawie informacji prasowych. Po szczegółową i aktualną informację należy zgłosić się do oddziału NFZ.

I na koniec nasze wnioski. Ponieważ E-111 nie gwarantuje nam wszystkiego, a fakt, że jest to nowość i potrzeba czasu, by się to wszystko "dotarło", wydaje się rozsądnym rozwiązaniem korzystanie w dalszym ciągu

z dodatkowych ubezpieczeń turystycznych, oferowanych przez firmy ubezpieczeniowe. Zaletami są: mniej formalności niż przy E-111, sami określamy czas ważności, gwarancja dostępu do państwowej i prywatnej służby zdrowia, bezgotówkowe pokrywanie kosztów, szerszy zakres ochrony – assistance, ubezpieczenie bagażu, OC itd. Koszt takiego ubezpieczenia to – w zależności od towarzystwa – ok. 0,80 euro dziennie.

Życzymy zdrowia na europejskich szlakach, ale nie zapominajmy jednak o E-111 i dodatkowych polisach.

I ubezpieczenia samochodowe

Przy wyjeździe do państw Unii, nie musimy już posiadać Zielonej Karty, gdyż wystarczy zwykłe ubezpieczenie. Wydaje się jednak, że przynajmniej w pierwszym okresie warto ją mieć, zanim informacja, że jesteśmy w Unii, dotrze do wszystkich miejscowych policjantów. I niespodzianka. Zwykłe OC wystarczy nam też w Szwajcarii, Norwegii, Lichtensteinie, a także w Chorwacji, mimo, że państwa te nie wchodzą w skład Unii. Jest ona natomiast dalej potrzebna w pozostałych państwach, takich jak Ukraina, Białoruś, Rumunia, Bułgaria, Serbia i – uwaga – Andora.

Zakopane, Zakopane...

Pierwszoplanową postacią w dziele reaktywowania w 1981 r. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego był ówczesny dziennikarz „Gazety Krakowskiej” Stefan Maciejewski. W swoich artykułach zamieszczanych w tym dzienniku przybliżał ideały przedwojennego PTT i nawoływał do reaktywowania Towarzystwa. Ponieważ klimat kilkunastomiesięcznej wolności po sierpniowym, solidarnościowym zrywie narodu temu sprzyjał, inicjatywę Stefana Maciejewskiego udało się zrealizować. W marcu powołał on grupę inicjatywną, a na zebraniu 13 lipca ukonstytuował się Obywatelski Komitet Reaktywowania PTT, z nim na czele.

Podczas Krajowego Sejmiku OKR PTT, który odbył się w dniach 10-11 października 1981 r., podjęto uchwałę o reaktywowaniu PTT i powołano Tymczasowy Zarząd PTT z przewodniczącym Stefanem Maciejewskim. Mimo wprowadzenia stanu wojennego i odmowie władz komunistycznych zarejestrowania Towarzystwa, działał on dalej w strukturach PTT aż do wyjazdu z Krakowa.

W 1984 r. na zamówienie Wydawnictwa „Interpress” napisał tekst, który miał stanowić część dużego albumu. Ponieważ „Interpress” zbankrutował w 1992 r., album ostatecznie się nie ukazał. Wydania pracy Maciejewskiego podjęło się DWN DReAM i „Zakopane, Zakopane...” ujrzało światło dzienne rok później. Poniżej przedrukowujemy wstęp do tej książki.

WSTĘP

W europejski pejzaż wysokogórski wpisanych jest wiele renomowanych miejscowości wypoczynkowych. Imponują one komfortowo urządzonymi pensjonatami, hotelami, restauracjami, klubami, świetnie zorganizowanym handlem i turystycznymi usługami. Przyciągają goście niekiedy zabytkową, częściej jednak nowoczesną architekturą obiektów użyteczności publicznej – kąpielisk, domów zdrojowych, kolejkowych tras widokowych, kortów, lodowisk, wyciągów narciarskich. Czy estetów

cieszą starannie zadbane parki i wspaniałe widoki na panoramy niebotycznych gór.

W tym znaczeniu niczym szczególnym nie różnią się od siebie włoska Cortina d’Ampezzo, szwajcarskie Davos, francuskie Chamonix, niemiecki Garmisch Partenkirchen, Baden Baden, czy chociażby słowacka Tatrzańska Łomnica. Również takim dużym letniskiem, zimowiskiem oraz metropolią sportów zimowych jest współczesne ZAKOPANE. Miejscowość wystarczająco znana w świecie i dostatecznie popularna, aby móc jej wyznaczyć podobne miejsce wśród plejady najbardziej rozreklamowanych.

To wszystko jest prawdą. A jednak żadna górską miejscowość wypoczynkowa na świecie, poza jedynym właśnie wyjątkiem – naszym Zakopanem – nie odegrała w historii swojego narodu i państwa tak doniosłej roli, aby zasłużyć sobie na miano ewenementu. Przejawił się on w niebywałym rozbudzeniu w Zakopanem życia umysłowego, które przez lat kilkadziesiąt – od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku po lata trzydzieste naszego stulecia – współtworzyło ideową, kulturalną patriotyczną i polityczną skarbnicę duchową Polaków.

Właśnie Zakopane, ta w połowie XIX wieku zagubiona na rubieżach zniewolonej rozbiorami Rzeczypospolitej niewielka osada otoczona karpacką puszcza, w ciągu zaledwie następnego półwiecza urosła wraz z Tatrami do rangi narodowego sacrum. Atrakcyjność Tatr i nader korzystne z wielu względów położenie letniska pod Giewontem spowodowały, że nie Szczawnicę lub Krynice, lecz właśnie Zakopane upodobała sobie szczególnie elita umysłowa, z czasem ściągając doń całą polską inteligencję.

Treścią książki „Zakopane, Zakopane...” są dzieje miejscowości, której historia wyznaczyła tak nieprzeciętną rolę w życiu duchowym i kulturalnym Polaków.

Nasze kolejne przewodnickie małżeństwa

Najpierw członkowie naszego
Koła Przewodnickiego
Marzena Hodun i Łukasz Musiał
zawarli związek małżeński
w kościele św. Kazimierza.

A niedługo potem
Piotr Pawlikowski i Alicja Mróz
(na razie nie przewodniczka)
ślubowali w bazylice św. Małgorzaty.

Życzymy wszystkiego najlepszego
na drogach życia
i górskich szlakach.

P.S.

Do tego samego przygotowują się
Maciej Michalik i Elżbieta Jwańska
ale o tym w następnym „Beskidzie”

Witamy w naszym gronie

743	Grzegorz Fecko	Nowy Sącz
744	Martyna Mirecka	Nowy Sącz
745	Wiesław Wierzchowski	Sandomierz
746	Leszek Opara	Nowy Sącz
747	Ewa Michalska	Nowy Sącz
748	Jakub Rybiński	Nowy Sącz
749	Stanisława Górowska	Nowy Sącz
750	Beata Dzikowska	Tarnobrzeg
751	Ireneusz Kawa	Kraśnik
752	Zdzisław Zemła	Tarnobrzeg
753	Andrzej Tokarz	Tarnobrzeg
754	Hanna Dufaj-Zemła	Tarnobrzeg
755	Arkadiusz Wiącek	Tarnobrzeg
756	Karol Wilk	Strażów
757	Tomasz Glaser	Nowy Sącz
758	Agata Łukasik	Nowy Sącz
759	Zdzisław Musiał	Gorlice
760	Mieczysław Boboła	Gorlice
761	Henryk Walkowiak	Muszyna

Pisali o nas...

01.04.2004	Nowiny Pięć lat w górach
08.04.2004	Tygodnik Nadwiślański Z nizin na szczyty
08.04.2004	Nowiny Góry, moi przyjaciele
27.04.2004	Nowiny Tabliczka mnożenia na Liwoczu
27.04.2004	Dziennik Polski. Rekomendacja „Dziennika”. Slajdy z Apuszenów
28.04.2004	Dziennik Polski Maj w górach
28.04.2004	Gazeta Krakowska Z PTT „Beskid” w góry
29.04.2004	Nowiny Dla amatorów wędrówek
12.06.2004	Dziennik Polski Czerwiec z PTT
29.06.2004	Dziennik Polski Lato w Tatrach

REGULAMIN GÓRSKIEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ PTT

1. Celem Górskiej Odznaki Turystycznej Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (zwanej dalej GOT PTT) jest zachęcanie do poznawania polskich i ościennych gór oraz do systematycznego uprawiania turystyki i krajoznawstwa.

2. GOT PTT można zdobywać w Karpatach, Sude- tach i Górach Świętokrzyskich w ciągu całego roku.

3.1. O przyznanie GOT PTT można ubiegać się od 10 roku życia — po spełnieniu warunków niniejszego regulaminu.

3.2. Warunkiem przyznania GOT PTT dzieciom od 10 do 15 lat jest odbywanie wycieczek pod opieką pełno- letnich, doświadczonych turystów górskich.

4.1. Nadzór nad GOT PTT sprawuje Komisja GOT ZG PTT, która przygotowuje regulamin 'zdobywania tej odznaki, dokonuje w miarę potrzeby jego korekt i opraco- wuje wzory dokumentacji.

4.2. Ustalenia Komisji GOT ZG PTT podlegają zatwierdzeniu przez ZG PTT.

5.1. GOT PTT dzieli się na dwie kategorie:

II kategoria (odznaka "mała") posiada trzy stopnie: brązo- wy, srebrny, złoty,

I kategoria (odznaka "duża") posiada dwa stopnie: srebrny i złoty.

5.2. Odznakę zdobywa się w kolejności: II kategoria i I kategoria

5.3. W jednym roku kalendarzowym można zdobyć tylko jeden stopień GOT PTT.

5.4. Każdy stopień odznaki można zdobywać w do- wolnej ilości lat.

5.5. W celu maksymalnego uproszczenia zdoby- wania odznaki, wprowadza się "dni wycieczkowe". Na jeden "dzień wycieczkowy" składa się 6 godz. wędrówki według czasu przewodnikowego. Dopuszcza się łącznie dwóch trzygodzinnych "dni wycieczkowych" w jeden.

5.6. Nadwyżka "dni wycieczkowych" po przyznania do wolnego stopnia odznaki w danym roku jest zaliczana na poczet następnego stopnia odznaki.

5.7. Nie zalicza się wycieczki przeprowadzonej na terenie parku narodowego na trasie, na której ruch tury- styczny jest zabroniony oraz powtórnych przejść tą samą trasą i w tym samym kierunku w trakcie zdobywania da- nego stopnia odznaki.

6. Wyodrębnia się następujące krainy górskie:

I — Sudety

(w górach ościennych: Jizerske hory, Karkonose, Karko- nosske podhuri, Broumowske mezihori, Orucke hory, Ry- chlerake hory, Ceskomoravske mezihory, Hruby i Nizky Jeseník, Oderske vrchy).

II — Karpaty Zachodnie do Przełęczu Tylickiej

(w górach ościennych: Moravskoslezské Beskydy, Vše-tínské vrchy, Javorníky, Kysucká vrchovina, Malá Fatra, Oravská Magura, Pieniny, Lubovnianska vrcho- vina, Levočské pohorie, Branisko, Sarisska vichovina, Cerchovské pohorie).

III — Karpaty Wschodnie

(w górach ościennych: Nízke Beskydy, Uzska hornatina, Vihorlat, Gorgany, Swidowiec, Czarnohora).

IV — Tatry i Podtatrze

(w górach ościennych: Skorúsinske pohorie, Chočské pohorie, Tatry, Veľká Fatra, Nízke Tatry, Slovenský raj, Spišská Magura)

V — Góry Świętokrzyskie.

7. Warunki uzyskania poszczególnych kategorii i stopni GOT PTT są następujące:

7.1. Kat. II stopień brązowy — odbycie 10 „dni wycieczkowych”, w tym minimum 3 dni w dowolnie wybranej krainie górskiej, stopień srebrny — odbycie 15 „dni wycieczkowych”, w tym minimum 3 dni w innej krainie, niż zaliczona w stopniu brązowym, stopień złoty — odbycie 20 „dni wycieczkowych”, w tym minimum 3 dni w innej krainie górskiej, niż zaliczone w poprzed- nich stopniach.

Kat. I stopień srebrny — odbycie 20 „dni wycieczko- wych”, w tym minimum 5 dni w innej krainie górskiej, niż zaliczone w kategorii II,

stopień złoty — odbycie 20 „dni wycieczkowych”, w tym minimum 5 dni w Tatrach.

7.2. W celu przyznania GOT PTT w kategorii II przedstawia się w wybranej Oddziałowej Komisji GOT PTT lub w Komisji GOT ZG PTT "Wykaz górskich wycieczek odbytych do GOT PTT" z poświadczeniami terenowymi lub podpisami upoważnionych osób wraz z "Wnioskiem o przyznanie GOT PTT" i legitymacją GOT PTT — do 31 marca następnego roku.

7.3. GOT PTT w kategorii I przyznaje wyłącznie Komisja GOT ZG PTT na zasadach jak w pkt. 7.2.

7.4. Wpisy dokonane w legitymacji GOT PTT są świadectwem przyznania GOT PTT i upoważniają do jej wykupienia.

8. Poświadczenie odbycia wycieczek do GOT PTT:

8.1. Poświadczenie odbycia wycieczek do GOT PTT dokonuje się na "Wykazie górskich wycieczek odby- tych do GOT PTT".

8.2. Poświadczeniami są: pieczętki z obiektów na trasie, czytelne podpisy przewodników GOT PTT, prze- wodników i ratowników górskich, instruktorów PZA, strażników parków narodowych, kierowników wycieczek. Podpisy powinny być uzupełnione numerem legitymacji

i (w przypadku posiadania) pieczęcią. Za poświadczenia uważa się również fotografie uwidaczniające ubiegającego się o odznakę wykonane w charakterystycznych punktach trasy.

8.3. Przewodnicy GOT PTT są uprawnieni do potwierdzania odbycia wycieczek w zakresie posiadanych uprawnień na poszczególne krainy górskie nawet jeśli nie byli obecni na wycieczce, jeśli mają przekonanie, że ubiegający się o odznakę odbył ją rzeczywiście, natomiast poza zakresem swoich uprawnień tylko wówczas, gdy brali udział w wycieczce.

8.4. Odmowa potwierdzenia odbycia wycieczki powinna być stwierdzona (wraz z uzasadnieniem) na "Wykazie górskich wycieczek odbytych do GOT PTT".

8.5. Formularze "Wykazów górskich wycieczek odbytych do GOT PTT", legitymacje i odznaki GOT PTT wszystkich kategorii i stopni nabywa się w Oddziałach PTT. Oddziały mogą rozprowadzać formularze? "Wykazów..." za pośrednictwem schronisk, obiektów noclegowych, gastronomicznych, biur podróży itp.

9. Uprawnienia i obowiązki przewodnika GOT PTT zawiera odrębny regulamin.

10. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do Komisji GOT ZG PTT.

11. Niniejszy regulamin obowiązuje od dnia zatwierdzenia przez ZG PTT.

Gdy PTT było zakazane

Przedrukujemy mały fragment artykułu Wioletty Gnacikowskiej z „Gazety Wyborczej” poświęconego Andrzejowi Zawadzie.

Skokami, jak w powstaniu!

***

Żeby iść na wspinaczkę w Tatry, trzeba było wtedy mieć przepustkę od WOP. - W Morskim Oku zostawiało się Straży Granicznej dokument. Wopiści wydawali karteczkę i trzeba było z nią wrócić o 17 do schroniska - opowiada Wilczkowski. - Jeśli się ktoś spóźnił, musiał lecieć po legitymację na Łysą Polanę. Potem w latach 1951 i 1952 jak ktoś chciał wejść na Rysy czy na Świnicę, musiał otrzymać pozwolenie z Warszawy. Ja się nie starałem, bo i tak bym go nie dostał, ale dostał je np. Wawrzyniec Żuławski, bo chciał zatknąć flagę sowiecką na Rysach.

Anegdotę o Andrzeju Zawadzie z tego okresu opisał Wilczkowski w książce "Miejsce przy stole".

- W 1955 roku w Morskim Oku mieszkał ubecki kapuś — opowiada autor. — Brał pieniądze z UB, tylko nas nie kapował, bo się zaprzyjaźniliśmy. Czy mu się kiedyś kilka osób naraziło, czy go postraszyli, że przestaną mu płacić? Nie wiem. Dość że raz zakapował. Był ciężki mróz i zima. Kilka zespołów wybierało się na Żabie Niżne. Wśród ferajny był Zawada. WOP zaczął do nich strzelać, kiedy byli w ścianie. Zawada zawołał do kolegów: "Panowie! Skokami, jak w powstaniu!". A jak wiadomo, nie łatwo wspinać się skokami. Postanowili pertraktować z tymi na dole. Okazało się, że wopiści weszli za wysoko i nie potrafią zejść. Taternicy powiązali ich linami i bezpiecznie zwieźli na dół.

Wanda Łomnicka-Dulak

GÓRY DZIECIŃSTWA

Góry dzieciństwa

wschodzą we mnie ziarnem wspomnień

nawet w dolin oddaleniu

spowiadam się wyniosłym zboczom ciszy

wciąż poznaję je stopa po stopie

kładąc pieczęcie śladów

na ścieżkach rodzących kamienie

przywyczajam się

do niebosiężnego trwania szczytów

stoną kroplą zachwytu

zliżwaną z warg zmęczonych

gór dzika uroda odurza jak zapach jabłek

z dziadkowego sadu owoców zakazanych

przez przemijanie

ale we snach trwają we mnie

zielone garby Beskidów

przepływają kryształowe szumy potoków

pachnie złotofioletowy nektar tąg majowych

wiejący w szelest siana

rosną w nieskończony gąszcz tęsknoty

buki i świerki

Góry dzieciństwa

zielonej łaski pełne

módlcie się ze mną

do Ojca Wszechzachwytu

o świetlistowieczny spokój mojego serca

wstępującego w beskidzkie niebiosa

Nowości wydawnicze

Agencja TD	Mała Fatra
Bezdroża	Lanckorona. Miasteczko na wzgórzu
Biesik T.	Schroniska górskie na starej pocztówce i fotografii
Civitas Christiana	Almanach Sądecki 4(45)
Darmochwał T.	Muszyna i okolice
Drożdżik P., Leśniak A., Leśniak J.	Nowy Sącz. Miasto niezwykle
Drożdżik P., Ślusarek R., Wcześny M.	Jezuici. Kościół św. Ducha w Nowym Sączu
Drożdżik P., Wcześny M.	Opactwo Cystersów w Szczyrzycu
Kienlin M. von	Śmierć na Nanga Parbat
Koło Przewodników PTTK Nowy Sącz	Nowy Sącz. Przewodnik po zabytkach (wyd. IV)
Krupa M.	Zakopane wczoraj i dziś
Kubal-Michałowicz M.	Stary Sącz i okolice
Łomnicka-Dulak W.	Góry dzieciństwa
Majcher J.	Impresje spiskie. Pieniny, Słowacki Raj, Dolina Popradu
Malarz R.	Polska. Polskie góry
Messner R.	Naga Góra
Michalak J.	Krynica Zdrój i okolice
Mirek Z., Marcinek R.	Polska. Tatry
Mitkowska A.	Polskie kalwarie
Moskal K.	Zamki w historii Polski i Słowacji. Między Wisłą a Hornadem

Motyka W.	Śpiewnik górali polskich
Pascal	Beskidy na weekend
Pieczkowski J.	Na gruzach nadziei
Pietrzak J.	Wiersze wybrane Jaśka z Sącza
Prokosz P., Ryńga M.	Łemkowszczyzna. Od ikony do pop-artu
Roksana	Gmina Podegrodzie
Roksana	W gminie Chełmiec
Roksana	W gminie Rytro
Roksana	W gminie Tymbark
Ryglewicz M.	Beskid Sądecki. 22 wycieczki rowerowe
Rzeczycki T.	Góry Polski
Semerlan A.	Zamki i pałace Polski południowej
Strojny A., Bzowski K., Grossman A.	Ukraina Zachodnia. Tam szum Prutu, Czeremoszu
Sypek R.	Zamki i obiekty warowne Jury Krakowsko-Częstochowskiej
UM NS i PTH	Rocznik Sądecki, tom XXXII
Włodarczyk J.	Ruś Szlachecka. Cerkwie w Jaworkach i Szlacheckiej
Wojtyka K.	Beskidy
Wojtyka K.	Bieszczady i Beskid Niski
Wojtyka K.	Okolice Krynicy
Wydaw. M.	Skarby muzeów Małopolski
Zieliński J.	Pozdrowienia z Dukli

Szczególnie polecamy nietypowe przewodniki nowosądeckich autorów Marka Styczyńskiego i Anny Nacher, wydane ostatnio przez "Bezdroża":

Spisz. od Pienin po Raj
Słowacja. Karpackie serce Europy

POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE
ZAPRASZA DO ZDOBYWANIA

GÓRSKIEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ PTT

ODZNAKA UTWORZONA PRZEZ PTT W 1935 R. ZOSTAŁA REAKTYWOWANA W 1994 R.

WARUNKI:

mała brązowa	- 10 dni wycieczkowych
mała srebrna	- 15 dni wycieczkowych
mała złota	- 20 dni wycieczkowych
duża srebrna	- 20 dni wycieczkowych
duża złota	- 20 dni wycieczkowych

Odznakę można zdobywać:

- od 10 roku życia
- we wszystkich polskich i ościennych górach
- przez cały rok kalendarzowy

Szczegółowe informacje, regulaminy i druki potwierdzeń można otrzymać w siedzibie Oddziału PTT „Beskid” w Nowym Sączu, Rynek 15 (P.U.T. „Artus-Tourist”)

Z archiwalnej półki...

Kazimierz Sosnowski

Żywność

Pożywienie należy zasadniczo brać ze sobą w góry. Jeżeli jednak zamierzamy przebywać w schroniskach, gdzie można dostać pożywienie, to wprost nie opłaca się dźwiganie ładownych worków z zapasami, gdyż za nieznacznie wyższą cenę można tam mieć potrawy różne i świeże. Turyści nowozaciężni często irytują się o to, że w schroniskach ceny potraw i napojów są o pewien procent wyższe, niż w restauracjach miejskich, nie wiedząc bowiem o tym, że inaczej być nie może, gdyż wchodzą tu w rachubę duże koszty transportu i duże ryzyko strat. Schroniska nasze w stosunku do zagranicznych są bardzo tanie. W domach gospodarskich i w szałasach halnych można też dostać mleka, żętycy, bryndzy i serków owczych (oszczypków). Gdy odbywamy wycieczkę z pobytem w schroniskach, to żywność należy brać tylko na drogę; na cały czas wycieczkowy tylko wtedy, gdy tura przypada na przestrzenie bezludne.

Skutkiem wzmożonej pracy mięśni i szybszego obiegu krwi wzmagają się w górach apetyt, ale nie zawsze idzie z tym w parze i wzmożone trawienie; zdarza się nawet, że słabsze osoby skutkiem nadmiernego zmęczenia apetyt tracą, lecz zazwyczaj chwilowo, z reguły bowiem apetyt się wzmagają. Że mimo tego przy intensywnym chodzeniu po górach tracimy na wadze ciała, pochodzi to stąd, iż **ubywa tkanki tłuszczowej**, a natomiast **wzmacniają się mięśnie**; schudnięcie jest zwykłym następstwem gorliwej turystyki, że zaś nie dla każdego jest ono pożądane, należy mu zapobiec przez posilniejsze odżywianie się. Spożywanie pokarmów w znacznie większych ilościach obciąża zbyt żołądek i wpływa ujemnie na sprawność chodzenia, korzystniej zatem jest zamiast ilości podnieść pożywność pokarmów.

Najodpowiedniejsze pożywienie dla turysty stanowią wszelkie sery, jaja, mięso pieczone i smażone, wędliny, pasztety z drobiu i dziczyzny, owoce suszone i świeże, ciastka, cukry, sucharki, zwłaszcza **czekolada**, jako bardzo pożywna i do noszenia praktyczna. Pulchny chleb pszenny łatwo wysycha i kruszy się, dlatego lepiej brać z sobą chleb ciemny, zbity, który się dłużej w stanie świeżym utrzymuje; bardzo dobrze nadają się też z powodu wielkiej siły odżywczej **tłuszcze**, jak masło, słonina paprykowana, wędzonka; jedzą je ze smakiem nawet te osoby, które w zwyczajnych warunkach **tłuszczów** nie lubią. Polecenia godne są też **konserwy mięsne** i pasztety w puszkach blaszanych, dadzą się one bowiem

wygodnie nosić i przechowywać, a pierwsze, odgrzane w gorącej wodzie, stanowią często jedyny ciepły pokarm dla turysty. W jedzeniu należy zachować odpowiednią wstrzemięźliwość, a obok posiłności mieć na oku i pewną **różnorodność pokarmów**; obfity posiłek wskazane jest brać dopiero po pokonaniu największego trudu, tj. zazwyczaj **po przybyciu na szczyt góry, lub przy dłuższym odpoczynku**, zaś gwałtowny apetyt w czasie pochodu najlepiej zaspokoić małą przekąską lub pewną ilością czekolady.

Pragnienie najlepiej jest zaspakajać wodą ze źródeł i potoków, a lekka domieszka cukru, soku owocowego lub cytrynowego, podnosi jej niską ciepłotę. Dźwiganie ze sobą napojów we flaszkach jest uciążliwe, o ile jednak chcemy mieć z sobą nieco napoju, jak wody z sokiem, wina owocowego, herbaty, mleka - to dla lekkości należy je brać do flaszek aluminiowych lub gumowych.

Alkohol jest wrogiem turysty, przytępia on bowiem wrażliwość, wytrzymałość, powoduje ociężałość i wydzielanie się potu; nawet w przeddzień wycieczki należy unikać alkoholu, zwłaszcza piwa. Turyście alkohol może służyć jako lekarstwo, a więc mała dawka wina, koniaku lub wódki w wypadkach osłabienia, braku apetytu lub po spożyciu tłuszczów.

Wyborny napój w czasie wycieczek, nawet w lecie, stanowi gorąca herbata; do jej łatwego przyrządzenia istnieją w handlach specjalne, lekkie naczynia aluminiowe z maszynkami spirytusowymi. Przy wycieczkach zbiorowych trzeba zawsze pamiętać o "kotliku" na herbatę, której kubek z cytryną, zwłaszcza w dzień chłodny lub po przemoknięciu, smakuje wybornie.

Różnych przyborów i sprzętów turystycznych istnieje mnóstwo, lecz przy turystyce średniogórskiej są one zbyt liczne. Przygotowania do wycieczki należy czynić stanowczo w **przeddzień wyruszenia**, gdyż w ostatniej chwili czyniąc je, wiele rzeczy zapomnieć możemy. Potrzebną ilość żywności należy dobrze obliczyć, bo jej nadmiar ciąży nieproporcjonalnie. Z drobiazgów nieodzowne są: **scyzoryk** (najlepszy harcerski), **kubek metalowy**, **igła i nici**, **zapałki**, **kompasik**, **zapasowa bielizna**, **mapka** i acetylenowa lub elektryczna **latarka**, zwłaszcza gdy się ma zamiar iść nocą celem obserwowania wschodu słońca ze szczytów.

Usilnie należy unikać każdego zbyt licznych przedmiotów, bo przeładowany plecak daje się dotkliwie we znaki.

"Wskazówki praktyczne" z "Przewodnika po Beskidach Zachodnich", t. I. Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Krakowie, 1948

Biblioteka Oddziału „Beskid” POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO W NOWYM SĄCZU.

Z biblioteki Oddziału korzystać mogą tylko członkowie Oddziału na przeciąg jednego tygodnia bezpłatnie.

Po upływie tygodnia policzy się po 10 gr. za każdy dzień zwłoki.

50 lat Koła Przewodników PTTK w Nowym Sączu

Koło Przewodników PTTK w Nowym Sączu obchodziło w maju jubileusz 50-lecia powstania. Z tej okazji wydano m.in. monografię Koła. Na uroczystości jubileuszowe zaproszono niektórych członków naszego Koła Przewodników. Na zdjęciu nasi koledzy – Wojciech Lipa, Jerzy Gałda i Wojciech Szarota.

HEJ BYSTRA WODA

Hej bystra woda, bystra wodziczka,
Pytało dziewczę o Janicka.
Hej lesie ciemny, wirsku zielony,
Ka mój Janicek umilony?

Hej mój Janicku, miły Janicku,
Nie chodź po orawskim chodniku.
Hej dość ty żeś już nagnał łowiecek,
Ostań przy dziewczynie kolwiecek!

Hej powiadali, hej powiadali,
Hej ze Janicka porubali,
Hej porubali go Orawiany
Hej za łowiecki, za barany.

Hej mówiła ci miły Janicku,
Nie chodź po orawskim chodniku,
Hej bo cie te orawskie juhasy
Długie uz hań cekali casy.

Hej dziwce słocha, hej dziwce płace:
Uz ze Janicka nie obace.
U orawskiego zamecku ściany
Leży Janicek porubany.

Hej Madziar pije, hej Madziar płaci,
Hej u Madziara płacom dzieci,
Hej płacom dzieci, hej płace żona,
Hej że Madziara nima doma.

Hej dolom, dolom, od skalnych Tater
Hej poświstuje halny wiater,
Hej poświstuje, hej ciska bidom,
Hej po dolinach chłopcy idom.

W stulecie urodzin
Jan Izydor Sztaudynger

Piórka z gór

Poznanie

Wiatr halny ci sukienkę zarzucił na głowę
I w ten sposób poznałem twą lepszą połowę.

Nie zrywajcie

Nie zrywajcie kwiatów na tej górskiej łące
Niechże sobie kwitną śliczne, woniejące.

Modlitwa zbójnika

Boże, bądź ślepy i głuchy
Idę do ładnej dziewczuchy.

Obiecanka

Obiecanka, cacanka
A ściśnięte kolanka.

Delikatnie

Delikatnie baby klep
Jak osełka, nie jak cep.

Furmani

Z góralem sprawa jest krótko
On koniem jeździ, nim wódka.

Wiadomości ze szlaków

I takie widoki spotykamy też w górach.
Tak wyglądał szczyt Radziejowej 25 czerwca.

Takie znaki spotkaliśmy schodząc z Przełęczy Przysłop przez
Obidzę do Jazowska. Czyżby to szlak wędkarski?

SKLEP GÓRSKI

ul. Długosza 24, Nowy Sącz

tel. 443 58 13

czynny:

pn - pt 10 - 18

sob 10 - 14

▪ PLECAKI ▪ NAMIOTY

▪ ODZIEŻ ▪ BUTY

▪ SPRZĘT BIWAKOWY I ALPINISTYCZNY

*turystyka,
aktywny wypoczynek,
trekking, alpinizm i inne*

Z życia górali

Zmęczeni turyści pytają napotkanego górala:

- Gazdo, na Bukowinę dojedziemy w godzinę?
- Nie.
- W dwie godziny?
- Ani w dwie, ani w čtyry. Bo idziecie w inksom strone.

Po komunii do góralskiej chaty wszedł pleban i zauważył na stole butelkę okowity:

- Prosiłem was z ambony, żebyście nie pili po pierwszej komunii waszych dzieci. Wylejcie tę wódkę.
- Ni mogem, bo moja wódka jest na dole a na górze mojego śwagra.

- Stasek, cy twój konicek kurzy fajkę?
- Ni.
- No to ci się sopa poli.

- Gazdo, co jedliście na obiad?
- Dostołek kure i rosółek.
- Zjedliście z apetytem?
- Ni, z grulkami.

Przy konfesjonale góral pyta jegomościa:

- Była tu moja?
- Była.
- No, to już wam nic nie powiem, bo ona syćko wyepłała.

Młody góral u lekarza.

- Kcem się zynić, ale dzieciów miół nie bede.
- Dlaczego?
- Nie, bo pradziadek dzieciów ni miół, dziadek tyż ni miół i tata nie mieli.
- No, a ty chłopcze, skądś się wziął?
- Jo? Z Dzianisa.

Krupówkami idzie stary góral. Widząc tłum ludzi na skrzyżowaniu, usiłuje przejść obok na drugą stronę jezdnii. Podchodzi do niego policjant:

- Dziadku, poszlibyście na zebry.
- Ty, mundurowy, jo ci dom zebry. Posyłoś mnie na zebry, a jo mom przecie rente.

Góral zawodzi:

- O Jezu, Jezu.
- Co wam, gazdo?
- O Jezu, Jezu. Maryjo, Ludźmiersko Panienko...
- Chorzyście, czy coś się stało?
- O Jezu, Jezu, Jezu. Kielo piykne te góry!

SIEDZIBA ODDZIAŁU: 33-300 Nowy Sącz, Rynek 15 (Przedsiębiorstwo Usług Turystycznych „Artus-Tourist”), tel. (018) 443-62-00
<http://www.pttns.of.pl>, e-mail: pttbeskid@poczta.onet.pl

Beskid - Pismo do użytku wewnętrznego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Oddziału „Beskid” w Nowym Sączu.

Redakcja, teksty niesygnowane i korekta: Maciej Zaremba. **Nakład:** 600 egz.

Nr ISSN: 1426-6776.

Adres redakcji: Nowy Sącz, Rynek 15 (P.U.T. „Artus-Tourist”), tel. (018) 443-62-00

